

Nr 46.

Ankom till riksdagens kansli den 16 april 1931 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till kapitalökning för täckdikningslånefonden ävensom en i ämnet väckt motion.

(1:a avd.)

Under punkt 4 av den till innevarande riksdag avlätna statsverkspropositionen, avdelning Utgifter för kapitalökning i vad angår jordbruksdepartementet har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom kapitalökning för täckdikningslånefonden anvisa för budgetåret 1931/1932 ett reservationsanslag av 550,000 kronor.

Utredningen återfinnes i statsrådsprotokollet under utgifter för kapitalökning bil. 5, sid. 6—8.

Motion.

I samband härmed har jordbruksutskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 214, av herr Olsson i Berg m. fl., vari hemställts, att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte, efter den närmare utredning, som kan finnas erforderlig, förelägga riksdagen förslag till sådan ändring i gällande villkor för lån från täckdikningslånefonden, att statslån från fonden må under fem år från lyftningsdagen innehavas räntefritt utan amortering samt amorteringsskyldighet vidtagas först sedan nämnda fem år gått till ända.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, hänvisas till motionen.

Vid 1913 års riksdag beslöts inrättande av täckdikningslånefonden och antogs därvid allmänna bestämmelser för utlåningen ur fonden. För utlåningen från fonden gäller kungörelsen den 22 juni 1920 (nr 332) angående villkoren för lån från täckdikningslånefonden med åtskilliga däri sedermera vidtagna ändringar, senast genom kungörelsen den 16 april 1930 (nr 84). Sistnämnda ändring skedde i enlighet med 1930 års riksdags beslut i anledning av en av Kungl. Maj:t då framlagd proposition i ämnet och innefattade att lån ifrån ifrågavarande fond skulle få under två år från lyftningsdagen innehavas räntefritt och utan amortering.

Jämlikt beslut av 1920 års riksdag (skrivelse nr 346) får ur fonden beviljas lån intill ett belopp av 2,000,000 kronor årligen.

Enligt berörda bestämmelser tillkommer det lantbruksstyrelsen att efter prövning bevilja hushållningssällskap, som därom gör ansökningslån från fonden. Hushållningssällskapen äga av dylikt statslåne-

belopp utlämna täckdikningslån. Statslån från fonden må av hushållningssällskap under två år från lyftningsdagen innehavas räntefritt och utan amortering. Sedan lånet innehafts under sagda två år, skall vid utgången av vart och ett av de därpå följande åren dels återbetalas en sjundedel av det ursprungliga lånebeloppet, dels ock gäldas ränta efter 4 procent för år å oguldet kapitalbelopp. Med fullgörande av de sålunda stadgade ränte- och kapitalinbetalningarna må dock hushållningssällskap åtnjuta anstånd varje gång under 3 månader från förfallodagen.

Såsom ovan nämnts infördes bestämmelsen om räntefrihet och amorteringsfrihet under två år beträffande lån från täckdikningslånefonden så sent som år 1930, och såsom skäl härför anfördes bland annat att liknande föreskrift gällde i fråga om lån från norrländska och allmänna nyodlingsfonderna. Med all förståelse för täckdikningens stora betydelse för jordbruket och jämväl ur synpunkten att täckdikningsverksamheten torde vara ägnad att bereda arbetstillfällen, är utskottet dock icke berett att, innan någon nämnvärd erfarenhet kunnat vinnas rörande verkningarna av de år 1930 genomförda lindringarna i villkoren från täckdikningslånefonden, såsom i motionen ifrågasatts förorda genomförande av ytterligare lindringar, varigenom för övrigt låntagarna skulle i nu ifrågavarande avseende erhålla förmånligare villkor än låntagare från de två övriga ovanberörda fonderna. Utskottet kan sålunda icke biträda motionen.

Utskottet.

Mot det av Kungl. Maj:t begärda kapitalökningsanslaget har utskottet intet att erinra.

Utskottet hemställer sålunda,

- 1) att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning såsom kapitalökning för täckdikningslånefonden anvisa för budgetåret 1931/1932 ett reservationsanslag av 550,000 kronor;
- 2) att motionen II:214 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Beträffande sättet för ifrågavarande medels anskaffande torde statsutskottet framdeles under riksdagen avgiva förslag.

Stockholm den 16 april 1931.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Carl E. Eriksson, Elof B. Andersson, Johan Bernhard Johansson, Granath, Tjällgren, Gabrielsson, Dalberg* och friherre *Lagerfelt*, samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Sköld, Hedlund* i Häste, *Carlström, Andersson* i Grimbo, *Bengtsson* i Kullen, *Vahlstedt* och friherre *Lilliecreutz*.

Reservation

av herr *Andersson* i Grimbo.